

I. DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI DEVLETİ

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girme Nedenleri

- ✓ Kaybettiği yerleri geri almak
- ✓ Alman hayranlığı
- ✓ Almanya'nın savaşı kazanacağı düşüncesi
- ✓ Siyasi yalnızlıktan kurtulmak
- ✓ Yavuz ve Midilli zırhlı gemilerinin Rus limanlarını bombalamasıyla Osmanlı Devleti fiilen savaşa girmiştir.

İtilaf Devletlerinin Osmanlı'yı Yanlarına Almamalarında:

- ✓ Osmanlı'nın askerî ve ekonomik yönden zayıf olması
- ✓ Osmanlı topraklarında çıkarlarının olması etkili olmuştur.

Almanya'nın Osmanlı'nın Savaşa Girmesini İstemesinde:

- ✓ Savaşı geniş alanlara yayarak cephelerdeki yükünü hafifletmek
- ✓ Osmanlı halifesinin Müslümanlar üzerindeki etkisinden yararlanmak istemesi etkili olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin Savaşığı Cepheler

Taarruz

Kafkas

Kanal

Savunma

Çanakkale

Suriye - Filistin

Irak

Hicaz - Yemen

Yardım

Makedonya

Romanya

Galiçya

İttifak Devletleri

Almanya
İtalya
Avusturya-Macaristan
Osmanlı Devleti
Bulgaristan

Savaş sırasında taraf değiştirmiştir.

Savaşa Katılan Devletler

İtilaf Devletleri

İngiltere
Fransa
Rusya
İtalya
ABD
Sırbistan
Yunanistan

I. DÜNYA SAVAŞI VE MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI (1914 - 1918)

I. DÜNYA SAVAŞI'NIN NEDENLERİ

Genel Nedenler:

- ✓ Sömürgecilik
- ✓ Milliyetçilik akımının etkisi
- ✓ Silahlanma yarışı
- ✓ Devletler arası bloklaşma

Özel Nedenler:

- ✓ Almanya'nın İngiliz sömürgelerini ele geçirme isteği
- ✓ Rusya'nın sıcak denizlere inmek istemesi
- ✓ Almanya ve Fransa arasındaki Alsas Loren sorunu
- ✓ Rusya ile Avusturya - Macaristan arasında yaşanan Ortodoks - Slav çatışması

Savaşın başlamasında

Avusturya - Macaristan veliahtının bir Sırp tarafından öldürülmesi

Savaşın bitmesinde

ABD'nin savaşa girmesi ve yayımladığı Wilson İlkeleri etkili olmuştur.

I. Dünya Savaşı'nın Genel Sonuçları:

- ✓ Savaşı İtilaf Devletleri kazandı.
- ✓ İmparatorluklar yıkıldı.
- ✓ Millî devletler kuruldu.
- ✓ Avrupa'nın haritası değişti.
- ✓ Milyonlarca insan öldü.
- ✓ Yeni rejimler ortaya çıktı.
- ✓ II. Dünya Savaşı'na ortam hazırlandı.

Mondros Ateşkes Antlaşması

Osmanlı Devleti; Wilson İlkelerine güvenmesi ve Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi üzerine İtilaf Devletleri ile Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalamak zorunda kalmıştır.

Önemli Maddeleri

Madde	Amaç
✓ Boğazlar açılacak, istihkâmlar İtilaf Devletlerine verilecek.	✓ Anadolu ile Rumeli arasındaki toprak bütünlüğü bozmak
✓ Sınırların korunması ve iç güvenlik dışında kalan askerler terhis olacak.	✓ Osmanlı Devleti'ni savunmasız bırakmak
✓ İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden yerleri işgal edebilecek.	✓ Yapılacak işgalleri kolaylaştırmak
✓ Doğudaki altı ilde karışıklık çıkarsa işgal edilecek.	✓ İşgallere hukuki zemin hazırlamak
✓ Ulaşım yolları ve iletişim sistemi İtilaf Devletlerine bırakılacak.	✓ İstenilen her yeri işgal etmek
	✓ Doğuda Ermeni Devleti'nin kurulmasını sağlamak
	✓ İşgallerin duyulmasını önlemek
	✓ Ulaşım ve iletişimi kontrol altına almak

Mondros ve İşgallere Karşı Tutumlar

İSTANBUL HÜKÜMETİ

- ✓ Ateşkesin gerekliliklerinin yerine getirilmesini istedi.

İTİLADEVLETLERİ

- ✓ Barış antlaşmasını beklemeyen işgallere başladı.

TÜRK HALKI

- ✓ Kurdukları cemiyetlerle bölgelerini işgallere karşı korumaya çalıştılar.

MUSTAFA KEMAL PAŞA

- ✓ İstanbul Hükümetinin tutumuna karşı Anadolu'da yeni bir mücadelenin başlatılması gerektiğini düşündü.

AZINLIKLAR

- ✓ Kurdukları cemiyetlerle ve aldıkları destekle işgallere başladılar.

KUVAYİMİLLİYE RUHU VE CEMİYETLER

Kuvayimilliy'e'nin Kurulmasında

- ✓ İstanbul Hükûmetinin işgallere sessiz kalması
- ✓ Ordunun dağıtılması
- ✓ Silahlara el konulması
- ✓ Azınlıkların zararlı faaliyetleri
- ✓ Anadolu'da işgallerin başlaması

Kuvayimilliy'e'nin Önemi

- ✓ İşgallere karşı Türk halkının direnme azmini artırmıştır.
- ✓ Millî Mücadele'nin başlamasına katkı sağlamıştır.
- ✓ Düşmanı oyalamıştır.
- ✓ TBMM'ye karşı çıkan isyanları bastırmıştır.

Yararlı Cemiyetler

- ✓ Kilikyalılar Cemiyeti
- ✓ Millî Kongre Cemiyeti
- ✓ Trabzon Muhafaza-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti
- ✓ Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti
- ✓ İzmir Müdafaa-i Hukuk-ı Osmaniye Cemiyeti
- ✓ Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- ✓ Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

Özellikleri

- ✓ Halkın kendi bölgesini korumak amacıyla kurduğu millî kuruluşlardır.
- ✓ Halkın işgallere karşı doğal tepkisidir.
- ✓ Ulusal bilincin doğmasına katkı sağlamışlardır.
- ✓ İstanbul Hükûmeti, İtilaf Devletleri ve azınlıklara karşı mücadele etmişlerdir.
- ✓ Sivas Kongresi'nde bir çatı altında birleştirilmişlerdir.

Azınlıkların Kurduğu Cemiyetler

- ✓ Mavri Mira Cemiyeti
- ✓ Pontus Rum Cemiyeti
- ✓ Hınçak ve Taşnak Cemiyeti
- ✓ Etnik-i Eterya Cemiyeti

Özellikleri

- ✓ İtilaf Devletleri tarafından desteklenmişlerdir.
- ✓ Bağımsız devlet kurmayı amaçlamışlardır.

Zararlı Cemiyetler

Türklerin Kurduğu Cemiyetler

- ✓ Wilson Prensipleri Cemiyeti
- ✓ Kürt Teali Cemiyeti
- ✓ İngiliz Muhipleri Cemiyeti
- ✓ Hürriyet ve İtilaf Fırkası
- ✓ İslam Teali Cemiyeti

Özellikleri

- ✓ Türklerin kurduğu zararlı cemiyetlerdir.
- ✓ İtilaf Devletleri tarafından desteklenmişlerdir.
- ✓ Tam bağımsızlık ilkesine aykırı hareket etmişlerdir.

MİLLÎ MÜCADELE BAŞLIYOR

Samsun'a Çıkış (19 Mayıs 1919)

- ✓ M. Kemal Paşa bölgedeki güvenliği sağlaması için 9. Ordu Müfettişliği görevi ile Samsun'a gönderildi.
- ✓ Mustafa Kemal Paşa'nın esas amacı halkı örgütleyerek Millî Mücadele'yi başlatmaktır.

Havza Genelgesi (28 - 29 Mayıs 1919)

- Mustafa Kemal Paşa ;
- ✓ İşgallerin protesto edilmesini
- ✓ İtilaf Devletleri ve İstanbul Hükûmetine karşı protesto telgrafları çekilmesini
- ✓ Mitingler düzenlenmesini
- ✓ Azınlıklara zarar verilmemesini istedi.
- ✓ Millî bilincin uyandırılmasını amaçladı.

Önemi

- ✓ Mustafa Kemal Paşa'nın işgallere karşı ilk resmî tepkisidir.

Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919)

- ✓ Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- ✓ İstanbul Hükûmeti sorumluluğunu yerine getirmemektedir.
- ✓ Milletın bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- ✓ Her türlü etkiden uzak millî bir kurul oluşturulmalıdır.
- ✓ Sivas'ta millî bir kongre toplanmalıdır.

Önemi

- ✓ Millî Mücadele'nin eyleme geçmesidir.

Erzurum Kongresi (23 Temmuz - 7 Ağustos 1919)

- ✓ Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
- Millî sınırlardan söz edilmiştir.
- ✓ İstanbul Hükûmeti bağımsızlığı sağlayamazsa geçici bir hükûmet kurulacaktır.
- İlk kez geçici bir hükûmet kurma fikri ortaya çıkmıştır.
- ✓ Kuvayimilliy'e'yi etkili, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.
- Millî bağımsızlık ve millî egemenlik vurgusu yapılmıştır.
- ✓ Manda - himaye kabul edilemez. Tam bağımsızlık istenmiştir.
- ✓ Mebusan Meclisi açılmalı, hükûmet denetlenmelidir.
- Millî iradeye önem verilmiştir.

Önemi

- ✓ Toplanma şekli bakımından bölgesel, aldığı kararlar bakımından ulusaldır.
- ✓ Manda ve himaye ilk kez reddedilmiştir.
- ✓ Temsil Heyeti oluşturulmuş ve başkanlığına Mustafa Kemal Paşa getirilmiştir.

Sivas Kongresi (4 - 11 Eylül 1919)

- ✓ Erzurum Kongresi kararları aynen kabul edilmiştir.
- ✓ Bütün cemiyetler bir çatı altında toplanmıştır.
- Millî Mücadele'yi tek merkezden yönetmek amaçlanmıştır.
- ✓ Manda ve himaye reddedilmiştir.
- Kesin olarak tam bağımsızlık istenmiştir.
- ✓ Temsil Heyeti'nin üye sayısı 16'ya çıkarılmıştır.
- Temsil Heyeti, TBMM açılıncaya kadar hükûmet görevini yaparak millet adına söz söylemeye yetkili hâle gelmiştir.

Önemi

- ✓ Her bakımdan ulusaldır.
- ✓ Kamuoyunu bilgilendirmek için İrade-i Milliye gazetesi çıkarılmıştır.
- ✓ Temsil Heyeti başkanı Mustafa Kemal Paşa'dır.
- ✓ Ali Fuat Paşa, Batı Cephesi'ne komutan olarak atanmıştır.
- ✓ İstanbul Hükûmeti istifa etmiştir.

Amasya Görüşmeleri (20 - 22 Ekim 1919)

- ✓ İstanbul Hükûmetinin temsilcisi Salih Paşa ile Temsil Heyeti temsilcisi Mustafa Kemal Paşa arasında yapılmıştır.
- ✓ Meclisin toplanması kararı alınmıştır.
- ✓ Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin varlığı tanınacaktır.
- Temsil Heyeti İstanbul Hükûmeti tarafından resmen tanınmıştır.
- ✓ Temsil Heyetinin izni olmadan anlaşma yapılmayacaktır.
- Milletin hakları korunmaya çalışılmıştır.

Önemi

- ✓ Temsil Heyetinin gücü artmıştır.
- ✓ İstanbul Hükûmeti sadece meclisin açılması kararını onaylamıştır.

Mebusan Meclisinin Açılması - Misakımillî Kararları (28 Ocak 1920)

- ✓ Mustafa Kemal'in istekleri gerçekleşmemiştir.

Misakımillî Kararları:

- ✓ Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığı sırada işgal olmayan yerler birbirinden ayrılmaz bir bütündür.
- İşgallere karşı çıkmıştır.
- ✓ Kars, Ardahan, Batum ve Batı Trakya'da halk oyuna başvurulacaktır.
- Bölge halkının Türk olması etkili olmuştur.
- ✓ Azınlık hakları, komşu ülkelerdeki Müslümanlara verilen haklar kadar olmalıdır.
- Devletler arası eşitlik benimsenmiştir.
- ✓ Siyasi, adli, mali sınırlamalar kaldırılmalıdır.
- Kapitülasyonların kaldırılması istenmiştir.

Önemi

- ✓ Millî Mücadele'nin siyasi programıdır.
- ✓ Bu kararlardan sonra İtilaf Devletleri İstanbul'u işgal etmiştir. Mebusan Meclisi dağıtılmış ve Anadolu'da yeni bir meclis için çalışmalar başlamıştır.

Ankara'nın Merkez Seçilmesinde

- ✓ Güvenli bir yer olması
- ✓ Batı Cephesi'ne yakın olması
- ✓ Halkının vatansever olması
- ✓ Ulaşım ve haberleşme imkânlarının gelişmiş olması etkili olmuştur.

Temsil Heyetinin Ankara'ya Gelişi (27 Aralık 1919)

- ✓ Mustafa Kemal Paşa ve Temsil Heyeti üyeleri 27 Aralık 1919'da Ankara'ya geldi ve burası merkez yapıldı.

TBMM'nin Açılması (23 Nisan 1920)

- ✓ Meclis başkanlığına Mustafa Kemal seçildi.

Kararları:

- ✓ Hükûmet kurmak zorunludur.
- ✓ Geçici hükûmet başkanı ve padişah vekili atanmamalıdır.
- ✓ Yasama ve yürütme yetkisi TBMM'ye aittir.
- ✓ Meclis başkanı hükûmetin de başkanıdır.
- Temsil Heyetinin görevi sona ermiştir.
- Meclis kalıcı ve kimseye bağlı değildir.
- Güçler birliği ilkesi benimsenmiştir.
- Meclis hükûmeti sistemi uygulanmıştır.

I. Meclis → Kurucu, demokratik, çoğulcu ve savaştıcıdır.

TBMM'ye Karşı Çıkan Ayaklanmalar

İstanbul Hükûmetinin Çıkardığı Ayaklanmalar	İstanbul Hükûmeti ile İtilaf Devletlerinin Birlikte Çıkardığı Ayaklanmalar	Azınlıkların Çıkardığı Ayaklanmalar	Kuvayimilliy'e Liderlerinin Çıkardığı Ayaklanmalar
• Kuvayı İnzibatiye İsyanı • Ahmet Anzavur İsyanı	• Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı Ayaklanmaları • Bozkır • Yozgat • Afyon • Koçgiri • Çapanoğlu Millî Aşireti İsyanı	• Rum İsyanları • Ermeni İsyanları	• Çerkez Ethem İsyanı • Demirci Mehmet Efe İsyanı

Olumsuz Sonuçları

- ✓ Silah, para, asker gücü boşa harlandı.
- ✓ Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması gecikti.

Olumlu Sonuçları

- ✓ TBMM'nin otoritesi arttı.
- ✓ TBMM'nin teşkilatlanması hızlandı.

Sevr Barış Antlaşması (10 Ağustos 1920)

- ✓ İstanbul Hükûmeti ile İtilaf Devletleri arasında imzalandı.

Maddeleri

- ✓ İstanbul → Barış şartlarına uyulması şartıyla Osmanlı'da kalacak.
- ✓ Boğazlar her devletin gemisine açık olacak. Türk üyesi olmayan komisyon kurulacak.
- Egemenliğimize aykırıdır.
- ✓ Azınlık hakları genişletilecek.
- İç işlerimize karışılma imkânı elde edildi.
- ✓ Zorunlu askerlik olmayacak.
- ✓ Silah gücü sınırlandırılacak.
- ✓ Kapitülasyonlardan İtilaf Devletleri yararlancak.
- ✓ Savaş tazminatı ödenecek.

- Ekonomik bağımsızlık kalktı.

- ✓ Doğuda Kürt ve Ermeni devleti kurulacak.

Sınırlar

- İngiltere → Arabistan ve Irak'ı

- Yunanistan → Doğu Trakya, Batı Anadolu, Ege Adalarını

- Fransa → Antep, Urfa, Suriye, Adana, Malatya, Sivas ve çevresini

- İtalya → Rodos ve On İki Ada, Antalya, Konya yöresi ve Batı Anadolu'yu işgal edebilecek.

Önemi ve Sonuçları

- ✓ Türk halkı için ölüm fermanıdır.
- ✓ Meclis onaylamadığı için geçersizdir.
- ✓ Türk halkını yıldırmamıştır.
- ✓ Uygulanamamıştır.

DOĞU CEPHESİ

- ✓ Bu cephede **Ermenilerle** mücadele edilmiştir.

Kurtuluş Savaşı Öncesi Ermeni Sorunu

- ✓ 19. yy. sonralarından itibaren Rusya ve İngiltere, Ermenileri kışkırtıyordu.
- ✓ **Taşnak ve Hınçak Cemi-yetlerini** kuran Ermeniler isyan çıkarmışlardı.
- ✓ I. Dünya Savaşı sırasında Rusya ile anlaşılan Ermeniler Türkleri katletmeye başladılar. Bunun üzerine Osmanlı Devleti **Sevk ve İskân Kanunu** çıkartarak Ermenileri daha güvenli yerlere göç ettirdi.
- ✓ Doğu Cephesi genel olarak Doğu Anadolu Bölgesi'ni kapsar.

Kurtuluş Savaşı Dönemi Ermeni Sorunu

- ✓ Doğu Anadolu'da Ermeni devleti kurmak isteyen Ermenilerle TBMM arasında yapılan savaşı TBMM kazandı. Gümrü Antlaşması imzalandı.
3 Aralık 1920 Gümrü Antlaşması'na göre, (TBMM - Ermenistan)
- ✓ Sınır, Aras Nehri ile Çıldır Gölü hattı olacak.
- ✓ Ermenistan, Doğu Anadolu'daki iddialarından vazgeçecek.
- ✓ Ermenistan Türkiye'ye karşı düşmanca harekette bulunmayacak.

Önemi

- ✓ TBMM'nin ilk askerî ve siyasi başarısıdır.
- ✓ Misakımillîyî tanıyan ilk devlet Ermenistan'dır.
- ✓ Doğu Cephesi büyük ölçüde kapandı.
- ✓ Ermeni Sorunu sona erdi.

KURTULUŞ SAVAŞI**GÜNEY CEPHESİ**

- ✓ Bu cephede **Fransızlar ve Ermenilerle** mücadele edildi.
- ✓ İngiltere Antep, Urfa, Maraş, Hatay, Mersin ve Osmaniye'yi Fransa'ya devretti.
- ✓ İşgallere karşı ilk direniş **Hatay Dört Yol**'da oldu.
- ✓ Bölgede Ermenilerin yaptığı katliamlara Türk halkı sessiz kalmadı.
- ✓ Maraş'ta **Sütçü İmam**, Urfa'da **Ali Saip Ursavaş**, Antep'te **Şahin Bey** önderliğinde düşmanla mücadele edildi.
- ✓ Bu cephede Kuvayimillîye birlikleri mücadele etmiştir.
- ✓ Uzun mücadeleler sonunda Fransa'yla yapılan **Ankara Antlaşması** ile düşman bölgeyi terk etti.
- ✓ TBMM tarafından Antep'e 1921 yılında "Gazi", Maraş'a 1923 yılında "Kahraman", Urfa'ya 1924 yılında "Şanlı" unvanları verildi.
- ✓ Güney bölgelerimizi işgal eden **İtalya** Türklerle silahlı mücadeleye girmede.
- ✓ İtalyanlar **II. İnönü Savaşı** sonrası işgal ettikleri yerleri boşaltmaya başladı. Sakarya Savaşı'ndan sonra tamamen çekildi.

- ✓ 724 şiir arasında Mehmet Âkif Ersoy'un şiiri "**İstiklal Marşı**" olarak seçildi.

BATI CEPHESİ

- ✓ Bu cephe İzmir'in işgalinden hemen sonra kurulmuştur. Yunanlılarla mücadele edilmiştir.
- ✓ Başlangıçta Kuvayimillîye birlikleriyle mücadele edildi. İstenilen başarı elde edilemeyince düzenli orduya geçildi.

I. İnönü Savaşı (6 - 11 Ocak 1921)

- ✓ Yunan taarruzu karşısında güçlü bir savunma yapan İsmet Paşa komutasındaki Türk ordusu başarılı oldu.
- ✓ Düzenli ordunun ilk başarısıdır.

Ulusal Sonuçları

İsmet Paşa generalliğe getirildi. 1921 Anayasası kabul edildi.

Uluslararası Sonuçları**a) Londra Konferansı (23 Şubat - 12 Mart 1921)**

- ✓ Konferansa İtilaf Devletleri, hem TBMM'yi hem de İstanbul Hükûmetini çağırarak Türk tarafı arasındaki görüş ayrılığından yararlanmak istedi.
- ✓ TBMM'nin amacı barışçıl şekilde dünyaya Misakımillî'yi tanıtmaktı.
- ✓ İtilaf Devletleri Sevr'i kabul ettirmeye çalıştı.
- ✓ Konferansta sonuç alınamadı. İtilaf Devletleri TBMM'yi resmen tanıdı.

b) Türk - Afgan Dostluk Antlaşması (1 Mart 1921)

- ✓ Afganistan'la TBMM arasında dostluk antlaşması imzalandı.
- ✓ TBMM'yi tanıyan ilk Müslüman ülke Afganistan'dır.

c) Moskova Antlaşması (16 Mart 1921)

- ✓ SSCB ile TBMM arasında imzalandı. İki tarafın ortak düşman karşısında olması antlaşmanın imzalanmasında etkili olmuştur.

Önemli Maddeleri

- ✓ Birinin tanımadığı antlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.
- * Uluslararası alanda birlikte hareket edilecektir.
- ✓ Osmanlı ile Çarlık Rusya arasındaki antlaşmalar geçersiz sayılacaktır.
- * İki devlette rejim değişikliği oldu.
- * Batum Gürcistan'da kalacak.
- * Batum'un Gürcistan'a verilmesi Misakımillî'den verilen ilk tavadır.
- ✓ Doğu sınırımız çizilmiştir.

II. İnönü Savaşı (23 Mart - 1 Nisan 1921)

- ✓ Yunan taarruzu, Türk ordusu karşısında başarılı olamadı.

Sonuçları:

- ✓ Halkın TBMM'ye olan güveni arttı.
- ✓ İtalya Anadolu'yu boşaltmaya başladı.
- ✓ Mustafa Kemal Paşa, İsmet Paşa'ya tebrik telgrafi gönderdi.

Tekalif-i Milliye Emirleri

- ✓ TBMM üç aylık bir süre için Meclisin tüm yetkilerini Mustafa Kemal Paşa'ya verdi.
- ✓ Mustafa Kemal Paşa ordunun ihtiyaçlarını karşılayabilmek için bu emirleri yayımladı.

Sakarya Meydan Savaşı

- ✓ Yunan taarruzu ile başlayan savaşta "topyekûn savaş" taktiği uygulanmıştır.

Sonuçları:

- ✓ Yunan kuvvetleri çekilirken Türk ordusu saldırıya geçti.
- ✓ 1683'ten beri devam eden Türk geri çekilmesi sona erdi.
- ✓ Mustafa Kemal Paşa'ya "Gazi" unvanı ve "Mareşallik" rütbesi verildi.

a) Kars Antlaşması (13 Ekim 1921)

- ✓ Kafkas cumhuriyetleri ile yapılmıştır.
- ✓ Doğu sınırımız kesinlik kazanmıştır.

b) Ankara Antlaşması (20 Ekim 1921)

- ✓ TBMM ile Fransa arasında imzalandı.
- ✓ Fransa, Hatay hariç işgal ettiği yerlerden çekilecekti.

Sonuçları:

- ✓ TBMM'yi tanıyan ilk itilaf devleti Fransa'dır.
- ✓ Hatay, Misakımillî'den verilen ikinci tavizdir.

Büyük Taarruz

- ✓ Taarruz için gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra Türk taarruzu karşısında Yunan ordusu geri çekildi. Mustafa Kemal'in ileri emri ile düşman Anadolu'dan atıldı. Silahlı mücadele sona erdi.

Mudanya Ateşkes Antlaşması (11 Ekim 1922)**Mudanya Antlaşması'na göre:**

- ✓ İngiltere, sömürgelerinden yardım almaması ve müttefiklerinin kendisini yalnız bırakması üzerine TBMM'ye ateşkes teklifinde bulundu.
- ✓ Türk-Yunan savaşı sona erecek.
- ✓ Yunanistan on beş gün içinde Doğu Trakya'yı boşaltacak.
- ✓ Ateşkes imzalandıktan sonra İstanbul ve Boğazlar TBMM'ye bırakılacaktı.
- ✓ Askerî başarı diplomatik başarıyı da beraberinde getirmiştir.
- ✓ Doğu Trakya savaş yapılmadan alınmıştır.
- ✓ İstanbul'un TBMM'ye bırakılmasıyla Osmanlı Devleti yok sayılmıştır.

Önemi**Lozan Barış Antlaşması (24 Temmuz 1923)****Sonuçları**

- ✓ Lozan'a gönderilen heyetten devletlerin eşitliğinin gözetilmesi istendi.
- ✓ Askerî zaferler siyasi zaferlerle sonuçlandı.
- ✓ Osmanlı'dan kalma pek çok sorun çözüldü.
- ✓ Sınırlar; Hatay, Musul, Batum hariç Misakımillî'ye göre çizildi.
- ✓ Sömürge altında olan devletlere ışık olmuştur.
- ✓ Azınlıklar, savaş tazminatı, dış borçlar, yabancı okullar ve patrikhane sorunu istenilen şekilde çözüldü.
- ✓ Sınırlar, Boğazlar, İstanbul'un durumu kapitülasyonlar ve azınlıkların durumu Sevr Antlaşması'nın şartlarına göre lehimize çevrilmiştir.
- ✓ Boğazlar, Hatay ve nüfus mübadelesi konuları Lozan sonrası çözüldü.